Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

2011 mccc 1

RHAN 7

TRIBIWNLYS Y GYMRAEG

Ymarferiad a threfniadaeth etc

123 Rheolau Tribiwnlys y Gymraeg

(1) Rhaid i'r Llywydd wneud rheolau sy'n llywodraethu'r ymarferiad a'r drefniadaeth sydd i'w dilyn yn y Tribiwnlys.

(2) Mae'r rheolau i'w galw'n "Rheolau Tribiwnlys y Gymraeg" (ond cyfeirir atynt yn y Mesur hwn fel "Rheolau'r Tribiwnlys").

(3) Rhaid i Reolau'r Tribiwnlys gynnwys y canlynol—

(a) darpariaeth ynghylch dewis o dan adran 121(2) y tri aelod o'r Tribiwnlys i ymdrin ag achosion;

(b) darpariaeth ynghylch dewis o dan adran 121(5) yr aelod cyfreithiol i gadeirio achosion;

(c) darpariaeth ynghylch gwrthdrawiadau buddiant sy'n codi—

(i) mewn perthynas â chyfranogiad aelodau o'r Tribiwnlys yn y gwaith o ddyfarnu achos, neu

(ii) mewn perthynas ag arfer swyddogaethau'r Llywydd o dan adran 121.

(4) Caiff Rheolau'r Tribiwnlys, ymysg pethau eraill, gynnwys darpariaeth ynghylch y materion a ganlyn—

(a) arfer gan y Llywydd, neu gan yr aelod sy'n cadeirio unrhyw achosion, unrhyw swyddogaethau sy'n ymwneud â materion sy'n rhagarweiniol i'r achos neu'n gysylltiedig â'r achos;

(b) cynnal achosion yn absenoldeb unrhyw aelod ac eithrio'r aelod sy'n eu cadeirio;

(c) dadlennu neu archwilio dogfennau, a'r hawl i fanylion pellach y gallai llys sirol ei rhoi;
(d) dyfarnu achosion heb wrandawiad mewn amgylchiadau a ragnodir yn Rheolau'r Tribiwnlys;
(e) achosion gwacsaw neu flinderus;
(f) caniatáu costau (gan gynnwys costau cosbedigol, ond heb eu cyfyngu i hynny) neu dreuliau;
(g) asesu'r costau neu'r treuliau hynny neu eu setlo fel arall (ac, yn benodol, ar gyfer galluogi asesu'r costau hynny yn y llys sirol);
(h) cyhoeddi adroddiadau ynghylch penderfyniadau'r Tribiwnlys;
(i) pwerau'r Tribiwnlys i adolygu ei benderfyniadau, neu i ddirymu neu amrywio ei orchmynion, yn yr amgylchiadau a gaiff eu pennu'n unol â Rheolau'r Tribiwnlys;
(j) y dyddiad y bernir bod hysbysiad wedi ei roi gan y Tribiwnlys.

(5) Mae'r pŵer i wneud Rheolau'r Tribiwnlys yn cynnwys pŵer—
(a) i wneud darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol, a
(b) i roi swyddogaethau i'r Llywydd neu i Weinidogion Cymru (yn ogystal ag i unrhyw berson arall), gan gynnwys swyddogaethau sy'n ymwneud ag arfer disgresiwn.

(6) Rhaid i'r Llywydd gyflwyno Rheolau'r Tribiwnlys i Weinidogion Cymru.

(7) Caiff Gweinidogion Cymru ganiatáu neu wrthod Rheolau'r Tribiwnlys a gyflwynir iddynt.

(8) O ran rheolau a ganiateir gan Weinidogion Cymru—
(a) deuant i rym ar y diwrnod y bydd Gweinidogion Cymru'n ei gyfarwyddo, a
(b) maent i'w cynnwys mewn offeryn statudol y mae Deddf Offerynnau Statudol 1946 yn gymwys iddo fel pe bai'r offeryn yn cynnwys rheolau a wneir gan Weinidogion Cymru.

(9) Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheolau a wneir gan y Llywydd yn ddarostyngedig i'w ddiddymu'n unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I1 A. 123 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**
I2 A. 123 mewn grym ar 7.1.2014 gan O.S. 2013/3140, **ergl. 2(d)**

[F1]124 Cyfarwyddiadau ymarfer

. . . .

Diwygiadau Testunol

F1 A. 124 wedi ei hepgor (dod i rym yn unol â rhl. 2(1) o'r O.S. cychwyn) yn rhinwedd Wales Act 2017 (c. 4), a. 71(4), **Atod. 6 para. 92** (ynghyd ag Atod. 7 parau. 1, 6); O.S. 2017/351, **rhl. 2(2)**

125 Canllawiau, cyngor a gwybodaeth

(1) Caiff y Llywydd roi canllawiau i aelodau eraill o'r Tribiwnlys mewn perthynas ag arfer eu swyddogaethau fel aelodau o'r Tribiwnlys.

(2) Rhaid i aelod o'r Tribiwnlys roi sylw i'r canllawiau hynny wrth arfer y swyddogaethau hynny.

(3) Caiff y Llywydd roi cyngor a gwybodaeth mewn cysylltiad â'r Tribiwnlys a'i swyddogaethau (gan gynnwys ymarferiad a threfniadaeth y Tribiwnlys, ond heb ei gyfyngu iddynt).

(4) Caiff y Llywydd roi'r cyngor hwnnw—
- (a) i bersonau penodol, neu
- (b) yn fwy cyffredinol.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 125 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**

I4 A. 125 mewn grym ar 7.1.2014 gan O.S. 2013/3140, **ergl. 2(f)**

126 Pwerau atodol

(1) Mewn perthynas â'r materion a grybwyllir yn is-adran (2), mae gan y Tribiwnlys yr un pwerau, hawliau, breintiau ac awdurdod â'r Uchel Lys.

(2) Dyma'r materion—
- (a) presenoldeb tystion a'u holi,
- (b) cyflwyno ac archwilio dogfennau, ac
- (c) pob mater arall sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Tribiwnlys.

(3) Nid yw is-adran (1)—
- (a) yn cyfyngu ar unrhyw bŵer i wneud Rheoliadau'r Tribiwnlys, neu
- (b) wedi ei chyfyngu gan unrhyw beth yn Rheoliadau'r Tribiwnlys, ac eithrio cyfyngiad penodol.

(4) Caiff y Tribiwnlys gyfarwyddo bod parti neu dyst i'w holi ar lw neu gadarnhad.

(5) Caiff y Tribiwnlys weinyddu unrhyw lw, neu gymryd unrhyw gadarnhad, sy'n angenrheidiol at y diben hwnnw.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 126 ddim mewn grym ar Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 156(2)**

I6 A. 126 mewn grym ar 30.4.2015 gan O.S. 2015/1217, **ergl. 2**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:
Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, Croes Bennawd: Ymarferiad a threfniadaeth etc.